

Propozycje fakultetów dla kierunków prowadzonych w Instytucie Filozofii 2016/17
Studia II stopnia

dr hab. Paweł **Bytniewski**

Antropologia węchu i smaku – kulturowa historia zmysłów

WY, 30h, sem. zimowy

Kierunek: **kognitywistyka**, studia II stopnia

Wykład jest wprowadzeniem w kulturową historię tych zmysłów, które uchodzą za drugo i trzeciorzędne formy kontaktu istot ludzkich z rzeczywistością. Zmysł węchu i smaku nie doczekały się swoich filozofii, tak jak miało to miejsce choćby ze wzrokiem. Od Platona do Husserla widzenie uchodzi za najlepszą metaforę poznania i w ogóle świadomego obcowania z otoczeniem. Natomiast funkcje zmysłu węchu i smaku są w naszej kulturze traktowane marginalnie, głównie z uwagi na przekonanie o ich niewielkiej doniosłości dla poznania. Że tak w istocie rzeczy nie jest przekonali już ci, którzy badali naturalną historię zmysłów powonienia i smaku. Kulturowa historia zmysłów powonienia i smaku wciąż czekają na swoją *summę*.

dr hab. Paweł **Bytniewski**

Hermeneutyka jako strategia bycia w świecie. Interpretatywne formy życia

WY, 30h, sem. zimowy

kierunek: **wszystkie**, studia II stopnia

Hermeneutyka uchodzi najczęściej za teorię interpretacji wszystkiego, co daje się interpretować: tekstów, dzieł malarskich, itp. Hans-Georg Gadamer nadał hermeneutyce głębsze znaczenie filozoficzne - jej sens praktyczno-ontologiczny. Wykład poświęcony jest alternatywnej wobec wspomnianych wyżej koncepcji hermeneutyki: chodzi bowiem o hermeneutykę jako pewną strategię życiową i w rezultacie pewną formę bycia człowieka w świecie. Wyraża się owa hermeneutyka zarówno w filozofii, literaturze, a przede wszystkim w samym życiu. Jak szerokie jest spektrum ludzkich czynności interpretacyjnych? Jakie jest miejsce w aktywności ludzkiej czynności interpretacyjnych? W jaki sposób mogą one nadać formę życiu? Oto kwestie poruszane w wykładzie w oparciu o świadectwa życia, literatury i filozofii.

*

dr Mariusz **Gwozda** (Instytut Socjologii)

Patologie społeczne

WY, 30h, sem. zimowy

kierunek: **wszystkie**, studia II stopnia

Celem przedmiotu jest przybliżenie problematyki patologii społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem jej współczesnych przejawów. Zaprezentowane zostaną podstawowe teorie, w ramach których wyjaśnia się zjawiska z obszaru patologii społecznych i dewiacji. Omówione zostaną przyczyny, przejawy i środki zaradcze wybranych przejawów tzw. społecznego zła (przestępczość nieletnich, agresja wśród młodzieży, uzależnienia od alkoholu i narkotyków, samobójstwa, prostytutka, przemoc w mediach, stalking, mobbing, patologie instytucji, terroryzm i inne). Zajęcia dadzą studentom podstawy do rozumienia i diagnozowania problemów społecznych zachodzących we współczesnym świecie ze szczególnym uwzględnieniem polskiego społeczeństwa.

*

prof. dr hab. Lesław **Hostyński**

Konsumpcjonizm a wartości

WY, 30 godz., sem. zimowy

kierunek: **wszystkie**, studia II stopnia

Celem wykładu jest analiza aksjologiczna świata konsumpcji oraz wykształcenie umiejętności krytycznej analizy współczesnych problemów aksjologicznych. W ramach wykładu zostaną poddane analizie trzy grupy tematyczne: konsumpcja a wartości użyteczne, człowiek a świat konsumpcji, konsumpcjonizm wobec wartości absolutnych. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na dwa ostatnie problemy, a mianowicie podjęta zostanie problematyka wartości witalnych jako podstawy fundującej "człowieka konsumpcji", wartości witalnych psychogennych jako zasadniczej sfery relacji człowiek — świat konsumpcji, przyjemność jako fundamentalny wyznacznik świata konsumpcji i konsumpcjonizmu realizowana głównie poprzez "kupowactwo", a także szeroko rozumianą rozrywkę.

*

prof. dr hab. **Janusz Jusiak**

Współczesny ewolucjonizm. Od spekulacji do teorii naukowej

WY, 30h, sem. zimowy

kierunek: **kognitywistyka**, studia II stopnia

Jednym z podstawowych założeń współczesnej nauki jest twierdzenie, że prawie wszystkie dziedziny rzeczywistości, a także sposoby jej badania i opisu, podlegają zmianom o charakterze ewolucyjnym, przed rewolucją darwinowską określanym zwykle jako transformizm. Celem wykładu jest ukazanie motywów i racji, które ukształtowały współczesne pojmowanie idei ewolucji jako głównego paradygmatu przyjmowanego nie tylko w biologii i fizyce, lecz także w psychologii, medycynie, antropologii kulturowej, ekonomii, językoznawstwie i naukach informatycznych. Zagadnienie będzie rozpatrzone w ujęciu historycznym, światopoglądowo-etycznym i metodologiczno-epistemicznym, ze szczególnym uwzględnieniem roli pełnionej przez teorię ewolucji we współczesnych naukach kognitywnych.

*

prof. dr hab. **Henryk Kardela** (Instytut Anglistyki)

Representation in grammar

WY, 30h, sem. zimowy

Kierunek: **kognitywistyka**, studia II stopnia

The course offers a survey of problems connected with the concept of 'representation' in linguistic studies. The point of departure for the discussion is Noam Chomsky's idea of *deep structure* as a level of representation in generative grammar. Then the discussion shifts to the idea of semantic representation postulated by the adherents of so-called *generative semantics*, a model of grammar developed in the late 1960ties and early 1970ties by George Lakoff, James McCawley, Pieter Seuren and others. Attention is also paid to Anna Wierzbicka's idea of the *Natural Semantic Metalanguage* (NSM), an inventory of semantic "building blocks" for facet-based representation of so-called *cultural models/scripts (of reality)*. Finally, the lecture discusses the polemic between the adherents of the *embodiment* thesis (cf. Varela et al. 1991, Barsalou 1999, Lakoff and Johnson 1999) and the *representationality* thesis in cognitive studies (cf. Langacker 2008), ultimately accounting for the two approaches in terms of the notion of *mimesis* as developed in Zlatev (2007).

*

dr hab. Krzysztof **Polit**,

Wybrane etyczne problemy epoki współczesnej

WY, 30h, sem. zimowy

kierunek: **wszystkie**, studia II stopnia

*

dr hab. Jolanta **Świderek**

Wizje starości w antycznej myśli greckiej

WY, 30h, sem. zimowy

kierunek: **wszystkie**, studia II stopnia

Antyczne piśmiennictwo greckie przekazało nam dwie odmienne wizje starości – pozytywną i negatywną. Pierwsza łączy starość z mądrością, druga zaś ujmuje ją jako zaprzeczenie szeroko pojmowanej młodości. Ujęcie pozytywne bazuje na zasadzie, że młodzi winni okazywać starszym szacunek; mądrość zaś rozumie jako rezultat doświadczenia. Ujęcie negatywne wykorzystując lęk przed utratą młodości przekazuje obraz starości oznaczającej m.in.: utratę sprawności fizycznej i umysłowej, szacunku, czy lęk przed nadchodzącą śmiercią. Prezentowane analizy nawiązują do współczesnego ujęcia „starości” w naukach doświadczalnych i próbują odpowiedzieć na pytanie dlaczego nauki humanistyczne nie interesują się problemem starości.

*